

Farer og Vanskeligheder paa mange Omraader, som man burde undgaa ved en Landbolovgivning. Forholdet i det praktiske Liv vil sikkert, hvis dette Lovforslag vedtages, forme sig saaledes, at man fra to Løjre ude i Landbruget venter at kunne udnytte denne Haandsrækning fra Statens Side. Der er ganske sikkert mange, som sidder med en Gaard, de gerne vil sælge til en ordentlig Køber, der vil benytte denne Lov. Det er utvivlsomt velkomment for disse, at der nu bliver Mulighed for at komme til at handle med en Mand paa deres Hjemegn om en Del af Jorden til Udstykning til ret høje Priser. Jeg for mit Vedkommende lægger ikke Skjul paa, at jeg nærer Bekymring for, at en Lov som denne i overordentlig Grad vil bevirke en Prisstigning for Jordens Vedkommende, det er store Summer, det drejer sig om i denne Forbindelse, idet man kaster 24 Mill. Kr. ud i Løbet af 2 Aar til Omsætning og Handel paa dette Omraade. Vel skal en Del af denne Sum anvendes til Bygninger, men Byggelaan og Jordkøb kædes jo ind i hinanden ved denne Lovgivning i Modsætning til den anden Lovgivning, hvor man holder Jorden for sig, den er et Statsaktiv, Statsejendom, men Brugsretten bliver den enkeltes. Laanesummen for Bygningerne fastsætter man efter Pristallet fra Aar til Aar; jeg er ogsaa opmærksom paa, at man for det kommende Aars Vedkommende under Hensyn til Pristallet har udsat at fastsætte Maksimums-laaneegrænsen for Husmandsbrugene, men disse to Ting blandes sammen, saaledes at ingen Amtskommissionsformand har nogen som helst Mulighed for at føre en virksomhedsfuld Kontrol med, om det er Jordejerne, der udnytter Loven paa en forsvarlig Maade, eller om det er andre Grunde, som bevirker, at man for et lille Brug kommer op til Maksimums-laaneegrænsen. Det er den ene Side af Sagen, den vil give en Mulighed for en Spekulation og en Omsætning, der helst burde undgaa.

Dernæst vil jeg gøre et Par Bemærkninger om Betimeligheden og Nødvendigheden af at puste Liv i den gamle Husmandslov paa den foreslaede Maade. Hvis der ikke i den danske Landbolovgivning i Øjeblikket var Mulighed for at tilfredsstille Behovet efter Jord, Trangen til en Udvikling som den, der har været standset under Krigen, var der vel mere Berettigelse i en saadan Bestræbelse, men vi fra vor Side ser saaledes paa Sagen, at vi meget gerne vil være medvirkende til den stærkest mulige Udvikling i denne

Retning, naar der blot bydes mere betryggende Vilkaar, end man her foreslaar, baade for Staten, for Samfundet og for den enkelte, som gaar ind under disse Loves Vilkaar. Her tror jeg rigtignok, at Erfaringen viser, at den Lovgivning, man har haft her i Danmark i den gamle Statshusmandslov, har lidt af store Mangler. Vi ser, som allerede nævnt af de foregaaende Talere, hvorledes disse Hjem er omsatte, er forhandlede, og hvorledes mange er gaaet bort fra de gamle Statshusmandshuse og har afsat dem med betydelig Fordel til Skade for de Slægter, som skal have deres Erhverv der senere, men de har ogsaa gjort det, fordi Lovens Begrænsning i den Retning, at Jord og Bygninger blev blandet sammen til et Laaneaktiv, bevirkede, at Husene gennemgaaende blev for smaa, at man ikke kunde komme op til den Størrelse af Landbrug, som var ønskelig og nødvendig. Man ser det saa udpræget indenfor Statens Jordlovsudvalg, at alle Vegne, hvor den offentlige Jord blev udbudt i Form af Præstegaardsjord eller Lensjord, og hvor der i Nærheden ligger Statshusmandshuse, oprettede ifølge de gamle Love, er de vedkommende alle meget glade for at faa Tillægsparcerer paa 2—4 Tønder Land, som kan bringe Brugene op i den Størrelse, der i Virkeligheden er ønskelig for et selvstændigt Husmandshus. Jeg vil i denne Forbindelse gøre opmærksom paa, at det lægger jeg saa stærk Vægt paa, fordi jeg tror, at det i det praktiske Liv nok skal vise sig, at baade Opførelse af Bygninger og Erhvervelse af Besætninger og Driftsmidler er billigere, naar man holder sig indenfor den Størrelsesgruppe af 10 Tdr. Land, end naar man gaar nedefter. Stuehuse og Stalde er næsten det samme, Hestekraft og Redskaber ligesaa, og det spiller en meget stor Rolle, at Familiens Arbejdskraft kan udnyttes paa en 3—4 Tdr. Land mere, det er de sidste 3—4 Tdr. Land, der i Virkeligheden underbygger Hjemmets Økonomi. Man har i det foreliggende Lovforslag ingen som helst Sikkerhed for, at man gaar frem paa en fornuftig Maade ved at give det hele frit.

Jeg vil dernæst yderligere understrege, at denne Lovgivning vil foranledige, at der paa dette Omraade sker en Omsætning, et Opjobberi, der kan undgaa, hvis man anvender de her i Lovforslaget foresaaede Midler paa en mere formaalstjenlig Maade og efter en anden Lovgivnings Regler, som jeg senere skal komme til at omtale, naar det paagældende Lovforslag kommer til